

Bijlage bij Statenvoorstel Kaderbesluit Groen 2018

1. Inleiding

Ten behoeve van de beoogde strategische keuzes in de aanpassing en verdeling van de financiële middelen, is in de loop van 2017 de zogeheten 'Meetlat Groenrendement' ontwikkeld. Met dit instrument wordt aan de hand van geformuleerde criteria afgewogen in welke mate een (nieuw) initiatief bijdraagt aan de geformuleerde beleidsdoelen. Hierna volgt eerst een toelichting op de methodiek achter het instrument van de meetlat Groenrendement. Daarna zal worden ingegaan op de scores van de ingediende nieuwe initiatieven/projecten.

2. Opbouw van de afweging

Voor de afweging worden initiatieven/programma's/projecten (hierna te noemen projecten) gescoord op de mate waarin een project bijdraagt aan de huidige drie beleidsdoelen (1.3: Groenbeleving, 1.4 Biodiversiteit en 1.5 Duurzame Landbouw), hoe een project scoort op operationele criteria (onder andere of een project makkelijk en op korte termijn (binnen 3 jaar) te realiseren is, maar ook of een project een verplichting betreft vanuit Rijk/Europa) en wordt gekeken naar het effect van het project op de geformuleerde concernambities (Ambitiesnotitie) en opgaven uit de in ontwikkeling zijnde nieuwe visie op een Rijke Groenblauwe Leefomgeving. Daarbij geldt de volgende indeling.

Afweging						
Beleidsmatig			Operationeel	Score	Concern Ambities	Rijke Groenblauwe Leefomgeving
1.3	1.4	1.5				
	Het project draagt in hoge mate bij aan het beleidsdoel.			De eindscore (in punten) van het project (alleen in Uitvoeringsfase)		Het project heeft een positief effect op de ambities/opgaven.
	Het project draagt in gemiddeld bij aan het beleidsdoel.					Het project heeft een neutraal effect op de ambities/opgaven.
	Het project draagt in mindere mate bij aan het beleidsdoel.					Het project heeft een negatief effect op de ambities/opgaven.

3. Indeling van de projecten

De projecten worden ingedeeld volgens het onderstaande overzicht, in lijn met reguliere projectontwikkeling waarbij een eerste initiatief van grof naar fijn steeds verder wordt geconcretiseerd. Als laatste is een aparte categorie toegevoegd van projecten die vooral te maken hebben met het activeren en laten participeren. Dit betreft een andere categorie, omdat deze projecten niet noodzakelijk leiden tot concrete ingrepen in de fysieke leefomgeving.

Groenblauwe projecten	
1. Initiatieffase	Projecten in de initiatieffase zijn nog weinig concreet uitgewerkt. Er is een idee van wat er zou kunnen, en er is een inschatting van wat het idee zou kunnen bijdragen aan onze beleidsdoelen. De bijdragen aan de beleidsdoelen van projecten in deze fase gelden dan ook als ambities voor deze projecten. In de uitwerking zal moeten blijken of de beoogde ambities ook waarheid kunnen worden. Projecten in de initiatieffase betreffen doorgaans vooral verkenningen, studies en onderzoek. Bijbehorende budgetten zijn om die reden vaak beperkt van omvang.
2. Voorbereidingsfase	Projecten in de voorbereidingsfase zijn al concreter. Het is niet langer een idee. Samen met betrokken partners is de potentie van het idee nader in beeld gebracht. De bijdragen aan de beleidsdoelen van projecten in deze fase gelden als doelstelling voor de verdere uitwerking van het project. Projecten in de voorbereidingsfase kenmerken zich door nadere planstudie en in voorkomende gevallen pilotprojecten om effecten voor grootschalige programma's te onderzoeken.
3. Uitvoeringsfase	Projecten in de uitvoeringsfase zijn het meest concreet. De beoogde maatregelen zijn uitgewerkt, en de bijdragen aan de beleidsdoelen van projecten in deze fase zijn duidelijk. Deze bijdrage aan de beleidsdoelen is randvoorwaardelijk bij de realisatie van het project. Projecten in de uitvoeringsfase betreffen realisatieprojecten, waarbij concrete fysieke ingrepen in het landschap aan de orde zijn.
Participatie	
4. Activeren/participeren	Projecten in het kader van activeren/participeren betreffen acties/initiatieven die vooral en hoofdzakelijk insteken op het betrekken en bewustmaken van omwonenden en betrokkenen. Deze projecten leiden doorgaans niet (automatisch) tot concrete fysieke ingrepen in het landschap. Wel kunnen dergelijke projecten vanuit het participatietraject naar voren komen. <i>Binnen projecten in het kader van activeren/participeren wordt een extra score Hoog/Gemiddeld/Laag op criteria voor Participatie toegepast.</i>

Binnen de Initiatief-, Voorbereidings- en Uitvoeringsfase zijn de projecten ingedeeld in blokken, die aangeven hoe hoog een project scoort.

Blok	Toelichting
1.	Projecten in dit blok dragen op twee of meer van de beleidsdoelen in hoge mate bij aan het beleidsdoel.
2.	Projecten in dit blok dragen op één van de beleidsdoelen in hoge mate bij aan het beleidsdoel, of dragen op alle drie de beleidsdoelen gemiddeld bij.
3.	Projecten in dit blok dragen op twee van de beleidsdoelen in gemiddelde mate bij aan het beleidsdoel.
4.	In dit blok vallen de overige projecten. De projecten in dit blok dragen weliswaar bij aan het realiseren van de beleidsdoelen, maar in mindere mate dan de projecten in de overige blokken.

Per project is een voorstel voor het vervolgtraject opgenomen. Daarvoor geldt de onderstaande indeling.

Omschrijving	Toelichting
Verplichting	Dit betreft projecten die de Provincie Zuid-Holland moet oppakken vanuit (verschuivingen van) wettelijke verplichtingen
No regret	Dit betreft projecten met een provinciebreed karakter, die nu kunnen worden opgepakt en die gelden als zogeheten 'no regret' maatregelen in het kader van de in ontwikkeling zijnde Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving.
Procesgeld	Dit betreft projecten die zich overwegend in de Initiatiefase bevinden. Door het beschikbaar stellen van procesgeld kan, samen met betrokken partners, nader onderzoek gedaan worden ter voorbereiding op eventuele opname in bijvoorbeeld een gebiedsprogramma.
<i>Uitvoeringsagenda</i>	<i>Dit betreft projecten waarvan de afweging plaats moet vinden in samenhang met de beoogde Uitvoeringsagenda die hoort bij de nieuwe visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving. Over die projecten wordt op dit moment dus nog geen beslissing genomen. Dat kan zijn omdat de informatie over de projecten nog niet volledig is. Ook kan het zijn dat het nog niet duidelijk is of deze projecten qua aard vanuit de provincie Zuid-Holland zouden moeten worden opgepakt, of dat het logischer is om de projecten onderdeel te laten zijn van meer programmatische sturing via gebiedsprogramma's (bijvoorbeeld via Landschapstafels of Nationale Parken).</i>

3.1 Projecten in de Initiatieffase

Project	Toelichting	Afweging							Budget (*mln)			Voorstel vervolg
		Beleidsmatig			Oper.	Score	C.A.	RGLB	Onderzoek	Realisatie (indicatief)	Bijdr. PZH (indicatief)	
		1.3	1.4	1.5								
Blok 1 (hoge bijdrage op twee of meer van de beleidsdoelen)												
Fort Prins Frederik	Terugbrengen en conserveren van het cultuurhistorisch groen inclusief zichtlijnen op het forteiland					-			-	0,5	0,4	<i>Uitvoeringsagenda</i>
Blok 2 (hoge bijdrage op één beleidsdoel of gemiddelde bijdrage op drie beleidsdoelen)												
Blaarkop voor biodiversiteit	Het project betreft het inzetten van blaarkoppen voor een natuurlijk beheer van twee eilanden gelegen in de Kagerplassen: de Zwanenburgerpolder en de Lakerpolder.					-			-	0,3	0,2	<i>Uitvoeringsagenda</i>
Reuring in de recreatiegebieden	Samen met eigenaren, omwonenden en gebruikers upgraden recreatiegebieden, met het doel dat de bijdrage aan de biodiversiteit en de gezondheid van de mensen toeneemt.					-			±0,1	25	9	Procesgeld
Erfgoedlijn Goeree-Overflakkee	Focus erfgoedlijn Goeree-Overflakkee meer richten op structuren en landschap en vooral de samenhang daartussen alsmede het hogere schaalniveau verbinden met nieuwe ontwikkelingen.					-			-	0,5	0,2	<i>Uitvoeringsagenda</i>
Toekomstige functies historisch watersysteem Goeree-Overflakkee	Hoe kan het historische krekensysteem en cultuurlandschap als kennissysteem bijdragen aan verduurzaming, energietransitie van de					-			-	0,5	0,2	<i>Uitvoeringsagenda</i>

	waterhuishouding en de ecologische kwaliteit ten behoeve van de landbouw en tevens als onderligger dienen voor versterking van de toeristisch-recreatieve structuur?										
Archeologie in het dynamische landschap van de oude duinen	Een integraal onderzoek, waardoor de Provincie inzicht krijgt of het huidige en toekomstige beheer van de duinen en eventuele ontwikkelingen en gebruik van de duinen samen gaan met het behouden van het archeologische bodemarchief.				-		±0,1	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>		Procesgeld
Landschapskwaliteit schurvelingen Goeree Overflakkee	Doel van het project is het in beeld brengen van de huidige kwaliteit van het schurvelingen landschap op Goeree en toewerken naar een door het gebied gedragen strategische agenda met een uitvoeringsprogramma, naar aanleiding van de geconstateerde achteruitgang van dit voor Nederland unieke landschapstype (door de provincie Zuid-Holland aangemerkt als kroonjuweel).				-		±0,1	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>		Procesgeld
Waterrecreatie procesondersteuning - provinciebreed / quick-wins fysieke maatregelen	Waterrecreatie wordt onderdeel van de visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving. Veel fysieke maatregelen worden via de verschillende erfgoed en landschapstafels samen met stakeholders uitgevoerd. Om waterrecreatie een extra impuls te geven, wordt ingezet op procesmiddelen en budget voor fysieke kansen die zich voordoen (quick/wins)						±0,1	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>		Procesgeld

Blok 3 (gemiddelde bijdrage op twee of meer beleidsdoelen)													
Gebiedsgericht samenwerken aan de integrale aanpak van nutriënten en ander opgaven in de landbouw	Verminderen van de emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar het grond- en oppervlaktewater te verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit en daarmee bijdragen aan het halen van de doelen van de kaderrichtlijn water (KRW).					-			-	ntb	ntb	Uitvoeringsagenda	
Blok 4 (overige bijdragen aan de beleidsdoelen)													
Ecologisch beheer met een schaapskudde in Gouda	Met een kudde van 144 schapen, vanaf de Markt in Gouda ecologisch beheer van de bermen en geluidswallen uitvoeren.					-			-	0,1	ntb	Uitvoeringsagenda	
Gemeentelijk ecologische netwerk	Samen met gemeenten brengt de Provincie voor de 60 gemeenten in Zuid-Holland het gemeentelijk ecologisch netwerk in kaart. Hiermee ontstaat een beter beeld van de vertakkingen van het Nationaal Natuur Netwerk. Ook leidt dit tot nieuwe koppelkansen en verbeterplannen met gemeenten.					-			±0,1	ntb	ntb	Procesgeld	
50 groenblauwe schoolpleinen	Samen met de waterschappen, gemeenten, IVN, Omgevingsdiensten, GGD-en werken aan de realisatie en optimaal gebruik van groenblauwe schoolpleinen in Zuid-Holland. Het gebruik bevordert de Provincie samen met IVN, GGD-en en Omgevingsdiensten.					-			-	1,0	0,5	No regret	
									Totaal te dekken procesgeld	±0,4	-	-	
									Totaal te dekken ambitie	-	1,0	0,5	Aandeel PZH

	Totaal ongedekte ambitie (indicatief)	-	26,9	10,0	Aandeel PZH (indicatief)
--	--	---	-------------	-------------	---------------------------------

3.2 Projecten in de Voorbereidingsfase

Project	Toelichting	Afweging								Budget (*mln)			Voorstel vervolg
		Beleidsmatig			Oper.	Score	C.A.	R/GBL	Planstudie	Realisatie (indicatief)	Bijdr. PZH (indicatief)		
		1.3	1.4	1.5									
Blok 1 (hoge bijdrage op twee of meer van de beleidsdoelen)													
Groene buffer Valkenburg	Realisatie 270 ha parkbos en binnendingrasland tussen Wassenaar en Katwijk. Combinatie van natuur, recreatie, waterwinning en duurzame verstedelijking.					-			-	15	ntb	Uitvoeringsagenda	
Blok 2 (hoge bijdrage op één beleidsdoel of gemiddelde bijdrage op drie beleidsdoelen)													
Ecologische Verbindingen Krimpenerwaard	Zie aparte besluitvorming Provinciale Staten 11 april 2018.					-			/	/	/	Conform besluit PS	
Bloemendalerpolder	Afronding Bloemendalerpolder door realisatie en inrichting van 40 ha natuur, waardoor een aaneengesloten gebied van 80 ha ontstaat. Tevens recreatief uitloopgebied van Gouda.					-			-	2,1	ntb	Uitvoeringsagenda	
Weidevogelkerngebied Zuidpolder	Zie aparte besluitvorming Provinciale Staten 11 april 2018.					-			/	/	/	Conform besluit PS	
Leenherenpolder	Zie aparte besluitvorming Provinciale Staten 11 april 2018..					-			/	/	/	Conform besluit PS	
Weidevogelkerngebieden Zuid-Holland	In Zuid-Holland wordt ca. 16.000 ha via agrarisch natuurbeheer beheerd. De					-			-	65	ntb	Uitvoeringsagenda	

	effectiviteit voor weidevogels kan flink verbeterd worden met de aanleg van weidevogelkerngebieden. De bedoeling is om 10 procent van het beheerde areaal te ontwikkelen tot weidevogelkerngebied.											
Ontwikkelen en uitvoeren beleid iconsoorten	Met Icoonsoorten zet de Provincie Zuid-Hollandse natuur op de kaart, inspireert de Provincie door kansrijke projecten en maatregelen in beeld te brengen en stimuleert het maatschappelijk initiatieven voor iconsoorten.					-			-	1,0	1,0	No regret
Blok 3 (gemiddelde bijdrage op twee of meer beleidsdoelen)												
Kansenboek Zwarte Stern	Het Streekfonds Krimpenerwaard heeft in samenwerking met alle partijen, die betrokken zijn bij het natuur- en landschapsbeheer een Kansenboek voor de zwarte stern opgesteld, waarin een focus ligt op de verbetering van het leefgebied voor de zwarte stern, maar waar eveneens andere karakteristieke fauna en flora van het veengraslandschap van profiteert.					-			±0,1	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>	Procesgeld
Ecologische verrijking Oostboezem HDD	Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft een KRW opgave te vervullen. Hierbij is gekozen voor een ecologische netwerkvisie, gebaseerd op de in open verbinding staande boezemwateren. In deze gebieden speelt in de meeste gevallen ook een vergroeningsopgave die hierin mee gekoppeld kan worden.					-			-	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>	<i>Uitvoeringsagenda</i>
Groene bedrijventerreinen	Vergroening bedrijventerreinen: vergroenen 40					-			-	0,8	0,4	<i>Uitvoeringsagenda</i>

	bedrijventerreinen te starten met een pilot van 4 bedrijventerreinen in de gemeente Zwijndrecht. Overhoeken en braakliggende terreinen worden groen aangelegd en bijvriendelijk ingericht. Samen met Imkers plaatsen van bijenkorven										
Rondje Rijn en IJssel	Realisatie van een alternatieve waterrecreatieroute ten oosten van de Gouwe en rond de Reeuwijkse Plassen				-			-	15	0,3	<i>Uitvoeringsagenda</i>
Bonnenpolder	<i>Zie aparte besluitvorming Provinciale Staten 11 april 2018.</i>				-						<i>Conform besluit PS</i>
Ecologische verrijking Westboezem HHD	Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft een KRW opgave te vervullen. Hierbij is gekozen voor een ecologische netwerkvisie, gebaseerd op de in open verbinding staande boezemwateren. In deze gebieden speelt in de meeste gevallen ook een vergroeningsopgave die hierin mee gekoppeld kan worden.				-			-	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>	<i>Uitvoeringsagenda</i>
Blok 4 (overige bijdragen aan de beleidsdoelen)											
Gebiedsvisie Buitenhout	Burgerinitiatief BuytenHoutTafel gaat met ondernemers, bewoners en maatschappelijke organisaties in een participatief proces een nieuwe, integrale gebiedsvisie maken.				-			±0,1	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>	Procesgeld
Rotte Plezierrivier als groenblauw netwerk tot in de stad	De Stichting Rotte Plezierrivier bindt ondernemers en andere initiatiefnemers in concrete projecten op en rond de Rotte, en is op zoek naar meer visie en borging van de samenwerking en zoekt nadrukkelijk ook de				-			±0,1	<i>ntb</i>	<i>ntb</i>	Procesgeld

	verbinding met het binnenstedelijke gebied. Het perspectief is dat de Rotte kan dienen als metafoor voor toekomstthema's als biodiversiteit, klimaatadaptatie, nieuwe mobiliteit en leiseconomie.										
Bestrijden invasieve exoten	Het nemen van uitroeingsmaatregelen, beheermaatregelen en/of herstelmaatregelen ten aanzien van invasieve exoten waarvoor de provincies op basis van artikel 3.38 lid 2 van de Wet natuurbescherming naar verwachting in februari 2018 verantwoordelijk wordt gemaakt.				-			-	1,0	1,0	Verplichting
Drijvende toiletten Nieuwkoopse Plassen	Ontwikkelen van een prototype drijvend toilet voor de Nieuwkoopse Plassen dat de huidige, verouderde toiletvoorzieningen kan vervangen.							-	0,1	0,1	<i>Uitvoeringsagenda</i>
		Totaal te dekken onderzoek					±0,3	-	-		
		Totaal te dekken ambitie					-	2,0	2,0	Aandeel PZH	
		Totaal ongedekte ambitie (indicatief)					-	99,0	0,8	Aandeel PZH (indicatief)	

3.3 Projecten in de Uitvoeringsfase

Project		Afweging							Budget (*mln)			
		Beleidsmatig			Oper.	Score	C.A.	R/GBL	Realisatie	Realisatie (indicatief)	Bijdr. PZH (indicatief)	
		1.3	1.4	1.5								
Blok 1 (hoge bijdrage op twee of meer van de beleidsdoelen)												
									-	-	-	
Blok 2 (hoge bijdrage op één beleidsdoel of gemiddelde bijdrage op drie beleidsdoelen)												
Groene Cirkel Bijenlandschap	In de Groene Cirkel Bijenlandschap werken wetenschap, overheden, bedrijfsleven, beheerders van gebieden en maatschappelijke organisaties samen met boeren, imkers en burgers om de wintersterfte van de Honingbij en achteruitgang van Hommel en Wilde Bij terug te dringen.								±0,1	-	-	Procesgeld
Blok 3 (gemiddelde bijdrage op twee of meer beleidsdoelen)												
									-	-	-	
Blok 4 (overige bijdragen aan de beleidsdoelen)												
		Totaal te dekken procesgeld							±0,1	-	-	
		Totaal te dekken ambitie							-	-	-	Aandeel PZH
		Totaal ongedekte ambitie (indicatief)							-	-	-	Aandeel PZH (indicatief)

3.4 Projecten in het kader van activeren/participeren

Project		Afweging							Budget (*mln)			
		Beleidsmatig			Participatie	Oper.	Score	C.A.	RGLB	Realisatie (indicatief)		Bijdr. PZH (indicatief)
		1.3	1.4	1.5								
Meet and greet: de vrijwilliger van de toekomst	Mensen willen nog best vrijwilligerswerk doen, maar stellen er andere eisen aan dan de vorige generaties vrijwilligers. Dit betekent maatwerk en een goede kennismaking.						-			0,1	ntb	Uitvoeringsagenda
50 dingen die je voor je 12 ^e /16 ^e gedaan moet hebben	Alle kinderen in de middenbouw en in de brugklas weten welke dingen zij respectievelijk voor hun 12e en 16e gedaan moeten hebben en waar zij dit kunnen doen.						-			0,3	ntb	Uitvoeringsagenda
Iedere gemeente een Tiny Forest	De provincie wil gemeenten stimuleren om zich bij INV te melden voor het inrichten Tiny Forest.						-			1,6	-	No regret
Ministry of Happiness	Het Ministry of Happiness wil de kernwaarden voor geluk en een gezondheid zichtbaar maken door in te spelen op initiatieven van burgers en maatschappelijke organisaties.						-			0,2	ntb	Uitvoeringsagenda
Helpdesk biodiversiteit	Provincie Zuid-Holland wordt een logisch aanspreekpunt voor vragen over biodiversiteit.						-			ntb	ntb	Uitvoeringsagenda
Totaal te dekken ambitie										1,6	-	Aandeel PZH
Totaal ongedekte ambitie (indicatief)										-	-	Aandeel PZH (indicatief)